

Nieuwstadts dialect

Speciale
gelegenheids-
en andere
gedichten

door
Jan Coenen

De drie viltjes van De Theek
3-5

Twee vleige op 'n turfbreifke
6

Papierophoale
7-8

Geweun veur de gezelligheid
9-12

Ein mötsj mit moewe
13-17

Mollerie
18-19

*Verzameld door
Martin Cleven*

Roermond - 2008

De drie viltjes van De Theek

(bie de grote zaal van 't gemeinschapshoes)

Drie viltjes louge oppe theek op ein rie
Geine van de drie keek ein bietje blie
Ein waar veerkantj de anger rontj
De laetste waar ovaal geer wet waal mit ein eijerkontj

De theek waar proaper gepoats en blitse blank
Boete 't dröppe van de kraan waar geine klank
't veerkantj viltje woal get goan belaeve
Eine keer get sjoons in z'n verviltj laeve

't ovale viltje krig 't mit dat verlange ein bietje koad
't woos zich mit z'n gevoules geine gooie road
't rondje viltje woal zich neet loatae sjikkeneijere
Veer moate 't ens in de grote zaal goan probeijere

't veerkantje schokkelde ens op en aaf
Maar verplaatsje deig 't geine paaf
't ovaal deig van laenks noa rechts get scheigele
Kwaam niet veuroet en gong toen vreigele

't rontj viltje doa in taege
Gong noa get op en aaf flink bewaeg
Opens rolde 't van de theek oppe krök
Toen oppe grondj dat waar auch gelök

De deur tösje cafe en zaal sjtong aope
't viltje is rollentare noa de zaal gekroape
Maer oppe lange doer houw 't toch ammesjuur verloare
Tösje alle sjteul en veural die heugovelt-tegel-hoare

't is sjus achter die gruin gerdien blieve hange
Geer wet waal dae grote lap dae veur de sjien is gehange
Van doa oet koosj 't alles heure
Waat door 't joar in de zaal geit gebeure

Broelofsfeeste mit koffie en vlaaj
En 's oaves laat kouw sjotel gegraaj
Of begraefenis mit verdreet en leit
Of niks anges in 't laeve besjteit

En al waekes repetiesje van de Hermenie
Die zeen bienoa bie elk fees derbie
En 't mannenkoor van barbara elke donderdigoavend
Allein is gein zaenge op pekkesoavend

Vergaderingen en cursussen mit en zonger drank
Altied is waal weier eine angere klank
Eine keer 't joar dan weurt geroas en gesjpronge
Gedans gedronke en auch flink gezonge

Dan zeen gein toafel of sjtuil meer oppe plaatsj
Dan weurt 't beer soms euver de grontj geklaatsj
En eine keer kreeg 't viltje eine klatsj in 't gezich
Zomaer midde in dit geweun gedich

't fröntselde en raakde ram van sjtreek
Gelökkig waar geine dae noa höm keek
Opens kreeg oos viltje gans de sjrik
Woarte höm bontje confettie oppe sjnoet gemik

Noa vööl geduins waar de carneval gedoan
De luuj zeen zaat en sjtil noa hoes gegoan
Doe woort mit besseme en mit de sjropmessjien gewirk
't viltje keek zien auche oet noa dae potser-sirk

Om drie oer 's nachs waar de pots helemoal aan de kantj
Harie en Truus gouve nog ein tas koffie of nog eine brantj
De laetste lampe woorte doanoa oetgedoan
Haar en Truus woale eindelijk sjloape goan

Nog effekes kieke of de zaal gans is gepoats
Mer waat kump doa van achter de gerdien oetgeroatsj
't rontj viltje mit 't gezich gans opgezwolle
Koum van achter de gruin gerdien oetgerolle

Zo'n viltje waat van alles haet mouge belaeve
Dat zulle veer neit aan de drekskar mit goan gaeve
Truus haet 't laeve van 't viltje gespaard
En 't weurt veur de res van zien laeve bewaart

Wo is 't veerkantje viltje in dit verhoal toch gebleve
Dat bleef ligge en is door de ein of angere ram besjreve
En waat is mit 't ovale viltje toch gebeurd
Dat lig in de esjebak en is ram in sjnipperkes gescheurd

Ich woal allein maer zegge blief neit sjtoan aan de kantj
Maak van 't laeve ein sjoon kleid mit eine sjoone rantj
Dat höbbe Haar en Truus oos alle ze laeve loate zeen
En doaveur gaef ich ze allebei ein teen

Wie beloaf höb ich ein gedich veurgedrage
Ich hoap dat ich dat bie Niesse auch zal mage
Leif luuj ich gaef uch noe te versjtoan
Dat dit gedich auch weer is gedaon

Twee vleige op 'n turfbreifke

(bie café "De Piep")

Ich weit 't zonger te leige
Op dit blaedje zoute twee vleige
De ein heisj Marieke
De anger nuimde zich Pieke

't Waar ein koppel heel verleif
Pieke waar Mariekes hartedeif
Ze wreven de peutjes taegenein
En vonje 't laeve op zich heel fein

Doe vloog Marieke van glaas tot glaas
En Pieke koum in eine liefdeswaas
Hae zag ich vènj dich ein heel leif wich
En ich blief ein laeve lank bie dich

Mér toen woord dit breifke toegeklatsch
't leifdespaar woar in eines sjlaag pratsch
De raekening woord mit geldj verlich
Zo kump ein einj aan dit gedich

Papierophoale

(gesjreve veur de Jubilerende Hermenie)

Moanjigoavend in Nuujstadts landj
't Oud papier lik in huipkes en pekskes langs de kantj
De raege maak de sjtroate naat en vies
't Drökwerk llop gans door en weurt vaal en gries

Bie de sjporthal sjtoan de fitse in de rekken
De papierophoalploug is om te verekke
Moos doe toch 'ns heure waat ein geklater
Zeen veer aan de beurt vilt oet de hemel water

Doa kôme de gruin wages mit de oranje lampe
Oet den oetloaat kwalme zwarte dieseldampe
De coordinater deilt de bonne en auch de pekskes oet
Loat goan papierophoale alle veuroet

Alle men sjpreinge oppe traep plank d'r is gein terök
Misschien schient sjtraks 't zönke en höbbe veer glök
Bie elke houp sjprenge de men oppe waeg
Dan weurt sjnel noa de huipkes gevaeg

Eder sjnap deuskes en nate pakke
Om ze naatieweg in de kar te kwakke
Es de men weer oppe traep plank zin gesjpronge
Krig men aeve rös in knöök hart en longe

De sweit meng zich 't raege water
De hoare en kleijer waere nater en nater
Zo weurt sjtroat noa sjtaoat noagekoetsj
En steeds meer naat papier in de kar gegoetsj

Is de sjtoep dan helemoal laeg
Weurt mit de moe langs de kop gevaeg
Om den houk liggwe weer ganze vrachten
Pratsjnaat in puilkes te wachten

Hie lig ein doos van eine printer van ein föhn
Euveral köp men zich get nuuts dat is gans geweun
Al die doze zeen mit papier volgestouwd
En waere noe sjnel van de stoep aafgesjouwd

Houverwaege sjtop opens 't geklater
Vilt oet de loch neit meer 't hemelwater
Langzaam goan de raegewolke verdwiene
En geit 't zönke veurzichtig schiene

De route werurt wiejer aafgemaak
De ophoalers mit kamera's bewaak
Opéns zuut men tösché zweit en rae gedampe
Van die anger auto's de oranje schweijende lampe

Vandaag waar vööl papier de waeg waas lank
Mer noe is d'r toch 't einj van eine lange martelgank
En es de jeskes zeen oetgedoan
Kent ederein noa hoes toe goan

De bonne waere in 't gemeinschapshoes opgedronke
Es Har en Truu een höbbe ingeschonke
Dan zeen de hoare en kleijer schoon dreug
Allein de bein en erm zeen nog ein bietje meug

Geweun veur de gezelligheid

(bie de viering van Ed's pre-pensioen)

De laere taesch om de schouer gesjlage
Eine angere zou 't deng geweun drage
Kump Ed de trap op gekroape
Mit eine sjlaag gejut hae de deur oape

De taesch weurt van de schouer geluch
Men heurt dan noa eine deipe zuch
Harie dooch mig eine dikke tappe
Dan kan ich mich dae nog aeve sjnappe

Harie versjeit Ed en dae wit al besjeit
Zo metein sjteit den dikke gereit
Es 't glas op de teek sjteit te pronke
Weurt hae mit smaak fein op gedronke

't Is kwart euver zeve de deur weurt gesjloate
De repetiesche van 't Gregoriaans is noe oape
Jao Ed is auch al joare bie de Kirkezank
Elke Donderdigoavend geef hae eine schone klank

In de pause weurt 't zwarte bouk weer toegedoan
Dan zulle veer mit z'n alle noa de teke gaon
De pilskes waere weer schoon geserveerd
En sjtömmelaer weurt doa schoon mit gesjmeerd

Doanoa geit Ed wiejer mit 't gemengde koor
Dat geit tot ongeveer teen oere zo door
Dan waere beuk en partieje aan de kantj gejmete
En weurt door Harie en Truus flink aan de pomp gerete

Zevenendertig joare geleje
Koum oose Ed noa Nuujstadt ggleje
Hae vonj doa ein bleumke van outzeungerleke prach
Dat sjpeelde in zien gedachte daag en nach

In neugenenzestig mit de carnaval
Veel eine meter sjnee euveral
't Zunges waas gein bal woar alles gejsloate
Men koum nog neet tot oppe Nuujstadt gekroape

Maer 't 'sangerdaags loug de sjnee aan de kantj
En dansde Ed mit de Nuujstadt handj in handj
Hae is dan auch al eine hele tied blieve hange
Plezeirig wone doa woar hae veur gegange

Mit Marjo is hae ein liefdeslaeve begoosj
Ed haet Marjo gegaeve waat hae koosj
En Marjo gouf höm drie jonges es kroost
Eesj koum Pieter doanoa Martijn en es letste Joost

De Randenborgerweg doa is hun toes
In ein gans geweun gemoedelijk hoes
Eine tuin om in te ruste of om zich te amuseire
Neit om in te wirke of heel hael te presteire

Om dat allemaal te betale wirkde Ed op kantoor
's mörges moas Ed al heel vruig d'r vandoor
Eesj wirkde hae nog in 't gemeindehoes hie oppe Mert
Mae dae waeg dae woord hum versjperd

In Zöstere bleef hae auch neit zo lang
Ging Ed in Heel bie de keinjer aan de gang
Doa is hae tot aan 't enj van zien kariere gebleve
Haet hae gewuuld tösche doeziende nota's en breve

En noe is ooze gezelligheidskampioen
Vervruig mit ein verdeind vroegpensioen
Hae haet alle breive en sjtökke achterloate
En sjtilkes de deur achter zich gesjloate

De kenjer höbbe goud geleerd en zeen ongertösche
Eder op zien maneijer noa ein maedje goan vösche
Zo krege Marjo en Ed auch drie dochters derbie
En geluif mich ich weit ze zeen hartsjistikke blie

Tot sjlot wie 't mich auch sjpiet
Ich mot 't toch effe kwiet
Op eine aesjelegounsdig höb ich stiekem gespikkeleierd
Leit Ed aan Bram zien haenj zeen mit bloare verseijerd

Ed en Bram sjloge eder hun eige dikke trom
De ganse vastenoavend ging dat van rommadibom
De knöppele litsjde door die haenj op en aaf
Dat velke dat sjleet en blif niet gans gaaf

Mer Bram dae waar sjlöm en gerafineijerd
Dae houw zien haenj mit laere heisje verseijerd
Haentjes zo glaad wie ein babyvötje
En nikks drop gesjmeerd oet ein pötje

Ed zach ich weit nog get baeters nikks aan de hanj
Ich sjmiet die dikke trom geweun aan de kantj
Dan zaet ich mich in 't vervolg geweun aan de toog
En luch veurzichtig mit de handj 't glaeske omhoog

En dan doon veer dan auch noa dit gedich
Dat aan de femieje van Ed is gerich
Loat oos nog lang lachend in de auche kieke
Lang gesichter die motte veur de vreugde wieke

Ein mötsj mit moewe

(veurgedrage in 't gemeenschapshoes op 1-1-2006)

Oos dörpke lig tösché baeke en bosch
Van tied tot tied is doa van alles los
Kirmes, keunigsjeite en carnaval
Fees en meziek heurt men dan euveral

Van wied en zied kòmme de luuj hiej haer
Soms liek 't waal, de bedevaart noa Kaevelaer
Ganse trobbe femiejes loupe langs de waeg
In de feeswei en in café, verkoupe ze hum ein vaeg

Oa dat is woar auch, dat waar ich hoas vergaete
Thoes weurt mit dae ganze zjwik lekker gegaete
En és dan 's oaves laat de létste sjpuil is gedaon
Geit eder noa hoes es de klokke twellef oere sjlaon

Alle waeg zeen sjoon glaat geasfalteijert
De kantj in de graaf is mit sjoon bloume verseijert
Zo lig oos dörpke veur ederein oape en vriej
Elke bezuiker make veer mit dees aopenheid bliej

Mèr noe zeen versjeijene waeg oape gebroake
Euveral zuut men zandj, stein en grote loake
In de Zitterderwaeg is ein ganz sjtök weggevaeg
Doa lag men zomaer eine krönkel in de waeg

Ein ganse nuuj brök lig noe onger 't sjpoar
Mèr de rès van de waeg is nog lang neit klaor
En dat alles doert noe al eine hele lange tied
Op dees meneijer raak ederein de waeg ein bitje kwiet

En doarom koum midde in zomer mit eine houp geroas
Oet Spanje de door oos zeer geleifde Sinterkloas
Hae vertelde ich höb gezoch in alle atlasbuik
Ich ken de waeg neit vénje wie ich auch zuik

Aevekes later versjeen auch de Krisman in de arresjlee
Midde in ein hittegolf en d'r waar gaar geine sjnee
Hae zeij mit duuster sjtöm wie 't mich auch sjpiet
Ich ben dit jaor de waeg noa Nuujstadt ram kwiet

Wie de blaar van de buim begoasjte te verkleure
Koum karnevalsmeziek de rös op oos dörp versjteure
Maskes en bontje huit vloge hoog door de löch
De foetel houw vergaefs noa de gooje waeg gezöch

Midde in waentjer in eine ieskouwe Krisnach
Houw de poasjhaas allemaal bontje eijer gebrach
Hae koosj de Nuujstadt mit de poasje neit vénje
En hae wöl die bontje eijer persé kömme bréngē

In Meert, de sjnee loug nog langs de waeg
Koum de vogel van de sjötterie al aangevaeg
Hae woar al sjtilkes gans boave in de poal gekroape
Ich geluif, alles en jederein is dit joar is ram bezope

Toen woort 't poasje dat is ein heel sjoon fees
Doa versjeen inéns oppe mèrt, eine heel appaart bees
Ein gans modderig menke van zandj en pratsj
Boave op zien kop, houw hae ein heel appaarte patsj

De haan van de kirktoare bekeek hum van doaboave
En zeij bie zien eige, waat geit dat noe toch beloave
Ich goan 't hum vroage, ich wil doa toch 't fiene van wete
Hea houw zich in eine sjlaag van boave noa onger gesjmete

Kakelend en kukelendtaere
Fladderend mit sjtaart en vaere
Gong hae 't moddermenke taege
Hei menke wach doe 'ns aeve

Waat brings doe oos veur ein feestelijk gebeure
Vertel mich dat ens in geure en in kleure
Hiej klop zowiezo nikс meer van alle feeste
En nou verschiene hiej auch al modderige beeste

Ich, Ich ben 't moddermenke van de nuuj spoarbrök
En es doe 't wils, breng ich dich de regelmoat terök
Nog aeve dan zeet geer pratsj en modder kwiet
Gaef mich daoròm noe nog en paar moanje de tied

Breng mich alle feeste hie oppe mert biejein
Ich maak dan ein ènj aan de ganze doorein
De toarehaan vonj al oos feeste noa vööl haanegeschreib
Langs de waeg in buim en stjtruuk, lauge ze alleneij

Auch al woar mennige waeg door borde versjpert
Noa ein paar oere koume ze allemaal oppe mert
In ein grote kar getrokke door ein häörepaeert
Vuilden ze zich allemaal nog neit vööl waert

Eine gooie gids mòt hun de waeg en daag goan wieze
Zodat elk fees zien eige hoog kent prieze
En wat doa allemaal veur móт gebeure
Vertel ich op de volgende bladzeij, in geure en kleure

Zèk moddermenke, wat is dat veur eine houd
Is dae veur de show of höbs doe 't allein maer koud
Beste haan ich zèk 't dich gans in vertroewe
Dit is ein doodnormale bontje mötsj mit moewe

Die mötsj is gemaak van oetgelaese poletikké wöl
Waat doavan weurt gesjtrik, hievan sjnap nemes gein ból
Doavan is dan auch gein mouw waat eine pas
Die mouwe zitte draan zomaer veur de sjpas

Doa zag de haan ich weit ein deer wat dem zou passe
Kom dan loate veer höm ens lekker goan verrasse
Loate veer 't häörepaert die patsj oppe kop goan poate
De mouwe pasde op de häöre en ore wie gegoate

Zo weurt eine löbbes van ein deerke
Mit die bontje patsj ein poletik meneerke
't häörepaert woar mit die patsj hartsjtikke bliej
'T ménke zat doanoa de feeste van nuujstadt op ein riej

Jederein kreeg door 't menke ein landjkaart outgereik
Woaop de Nuujstadt sjus gans in 't midde preik
Toen gong 't ménke de modderige waeg terök
Tössche Nuujstadt en Zitterd, trök onger die brök

De feeste woarte mit de ossekar noa hun datums gebrach
Dat doerde eine ganzen daag en ein ganse nach
Ich höb van mennige foetelaer vernömmme
Dat gelökkig alles noe goud terech is gekömmme

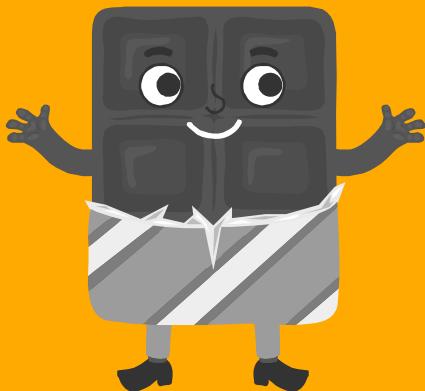
Es achter ein paar moanje of joare de pratsj geit verdwiene
Zal veur de Nuujsjtadt missjien 't zönke goan sjiene
Dan sjtoan de bluimkes weer langs elke waegesrantj
Dan goan veer weer feeste en zaenge, handj in handj

Van Nuujjoar pes aan de carnaval
En mit Poasje louende klokke, euveral
Mit de Kirmis en Pinksteren fees mit de sjötterie
Dan 't Weijefees van de Häörepaert en Krismes sjlöt de riej

't Häörepaert dat onversjteurbaar röstig bees
Hiltj alles biej, van fees tot fees.

Hae dwaalt sindsdien door beemd en bösch
Wis ederein de gooie waeg, bès mèr gerös

Veer besjloete noe dit ongeluiflijk sjtom verhaol
Dit is 't énj, dat sjnap geer zeker allemoal
Dao haet jeder zich op gesjpich
Ein gelökkig énj van dit gedich

Mollerie

(op 'n zomer daag midde in de waek)

Ich loug in ein prachtig zomerweike
Zo schoon wie ein bloumesjpreike
Midde in die bloumeprach
En de weindj bleis heel zach

Ich heurde 't roesche van de baek
't waar geweun midde in de waek
En 't fluite van de leeuwerik in de loch
Wat höb ich noa dat veugelke gezoch

Opens waar dees vree gedoan
De stilte en rös ram noa de moan
Eine zwarte mol mit ziene rose sjnoet
Stouk ziene kop boave 't gruin graas oet

't Ondeer ging bie zien eige euverlegge
Waat hae taege mich zou wille zegge
Hae schraapde zien kael en kuumde oet alle mach
Heur 'ns noa mich waat ich mich höb bedach

Ich maak van dees wei ein molleparadies
En ich wen doamit den alleresjte pries
Mörge ben ich in alle vreugte derbie
Dan begin ich mit de grote graverie

De daag dae gein einj draan koos veinje
De zon die dien auge deit verbleinje
Ze gaeve de welt nog einen daag respiet
Misschien zeen veer 't mölke mörge kwiet

Es 't hanekreije de nuujen daag neujt
De zon heur sjtröölkes om zich bie geujt
Lig 't weike ram 't unges te boave
Dae rommel geit nik s gouds beloave

Gans boave op die huip van drek
Zit dæ zwartgejasde gek
Hae liek waal van god verloate
Om dat weike zo vol drek te poate

Wo mot ich noe veur bluumkes haer
Ich zoug die fleurige denger toch zo gaer
De mol zag: Dat mougs doe gans zelf wete
Dien kanse zeen noe helaas ram verkeke

Ich blief hie wuile en moare
Dien paradies is veur altied verloare
Leif luuj dit waas de zovöölste les
De mol haet alweer ein weike verpes

Eerder verschenen:

- Kerst- & Nieuwjaarsgedichten dec. 2007